

Cirkolektra niet te stuiten in circulair sluiten elektraketen

Dit jaar startte het circulaire initiatief Cirkolektra met de inzameling van oude groepenkasten en verdelers. Daar zitten veel materialen in die na bewerking opnieuw zijn toe te passen. Dat bespaart grondstoffen, beperkt verspilling van materialen en zorgt ook nog eens voor werk met een maatschappelijke insteek. Cirkolektra betreft de hele productie- en installatieketen bij het initiatief en verwacht zo een stevige impuls aan circulaire verduurzaming van de sector te kunnen geven.

Tekst: Tom de Hoog Fotografie: Cirkolektra

Franjo Stakovic is mede-initiator van Cirkolektra en licht de reden van het initiatief graag toe: 'Ik was samen met mijn zakelijk partner Marco Pasoor al actief met het circulair maken van ketens in de industriële elektrasector met onder meer Circo-

pomp, dat circulatiepompen inzamelt. Voorheen werkte ik bij een fabrikant van pompen en die ervaring kon ik goed toepassen bij het opzetten van een circulaire keten. Circo-pomp is inmiddels een goed lopende activiteit met veel aandacht in de sector. Zo kwamen we samen met de fabrikanten van elektrotechnische installatiecomponenten tot de oprichting van Cirkolektra.'

'Vorig jaar zijn we gestart met de voorbereidingen en in maart van dit jaar zijn we er bekendheid aan

'Cirkolektra is perfect initiatief voor ons om aan te sluiten bij een lokale aanpak'

ik bij een fabrikant van pompen en die ervaring kon ik goed toepassen bij het opzetten van een circulaire keten. Circo-pomp is inmiddels een goed lopende activiteit met

veel aandacht in de sector. Zo kwamen we samen met de fabrikanten van elektrotechnische installatiecomponenten tot de oprichting van Cirkolektra.'

'Vorig jaar zijn we gestart met de voorbereidingen en in maart van dit jaar zijn we er bekendheid aan

gaan geven. Inmiddels ondersteunen fabrikanten, groothandels, installatiebedrijven, sloopbedrijven, netwerkbeheerders, paneelbouwers en overige professionele organisaties ons initiatief, omdat zij zien dat zij zo invulling kunnen geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het betreft de marktleiders in de sector, zoals Attema, ABB, Eaton, Hager, Schneider en vele anderen. Alle deelnemers zijn te vinden op onze website.'

Ontdekkingsreis

De partners in de keten doen vooral mee met Cirkolektra om ervaring op te doen en inzicht te krijgen in circulaire materiaalstromen. Mark Wellens, operations manager bij Attema: 'Circulariteit is voor ons een nieuw gebied. Het initiatief is een mooie opstap voor ons om samen met andere fabrikanten van dezelfde soort producten te kijken waar het toe kan leiden. Wat we met de materialen uit dit proces kunnen doen onderzoeken we nu. De componenten waaruit onze producten bestaan kunnen niet allemaal eenvoudig vervangen worden door circulair verkregen materialen. Dat heeft ook te maken met veilig en duurzaam gebruik van producten. Het is echt een zoektocht. Als fabrikant brengen we actief onder de aandacht dat we meedoen met dit initiatief. Met onder meer groothandels overleggen we hoe we zo veel mogelijk binnen de productstromen retour kunnen krijgen. De bakken van Cirkolektra staan bij deze groothandels, bij installateurs en ook bij ons.'

Ook Pim Loef, sustainability leader Europe operations bij Schneider Electric ziet het belang van Cirkolektra: 'We zijn betrokken bij initiatieven rondom circulariteit vanuit een centraal perspectief. Onze R&D-afdelingen kijken naar circulaire modellen en ander materiaalgebruik. Circulariteit is dan ook een onderdeel van ons duurzaamheidsprogramma. Daarbij merken we dat circulaire economie nogal verschilt per land. Cirkolektra is in Nederland dan ook een perfect initiatief voor ons om aan te sluiten bij een lokale aanpak. We zijn er met een open vizier ingestapt om te ontdekken wat we terugkrijgen en wat de status is van die materialen. Onze R&D gaat daarnaar kijken en kan zo een oordeel vormen over de mogelijkheden tot hergebruik.' 'We kijken sowieso naar ons huidige productportfolio en identificeren de materialen die we wellicht zouden kunnen vervangen door – deels – circulair verkregen materialen. Plastics bieden daarvoor bijvoorbeeld kansen, maar ook kijken we naar de rol die digitalise-

De inzamel-pallet van Cirkolektra is goed herkenbaar.

30.000

Over vijf jaar wil Circolektra dertigduizend groepenkasten ingezameld hebben

ring kan spelen in onze productontwikkeling, zodat we de levensduur van onze producten kunnen verlengen. Kan een product bijvoorbeeld vijf jaar langer gebruikt worden, dan zijn er minder producten nodig en ook dat is een aspect van duurzaamheid en circulariteit. Het is echt een leerschool!

De inzamelketen

Inzamelgemak is belangrijk voor het succes van een circulair systeem. Dat weet ook Stakovic en daarom heeft hij continu aandacht voor het versterken van de inzamelketen. Circolektra stelt inzampallets en containers ter beschikking naar gelang de te verwachten omvang van in te leveren materialen. Op een renovatieproject met veel woningen kan bijvoorbeeld een containerbak geplaatst worden. En bedrijven die zelf een inzamelbak willen, kunnen deze aanvragen.

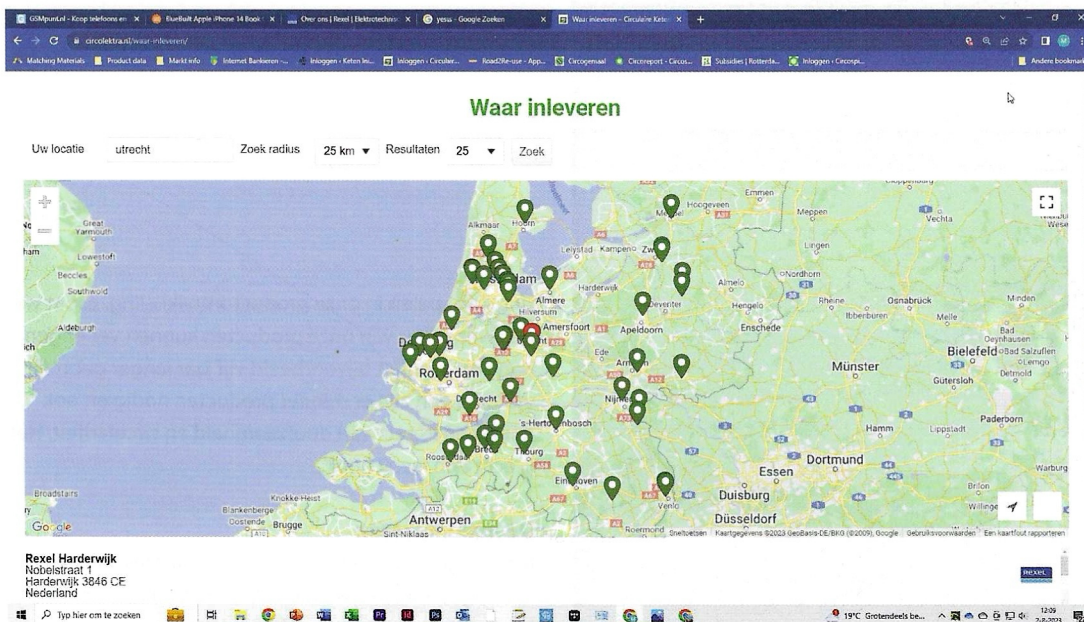
Stakovic: 'Wij zorgen voor herkenbare pallets op de inzamellocaties. Daar kunnen bedrijven – dus ook installateurs – die van de ingenomen verdelers en groepenkasten af willen, deze deponeren. Op onze website kunnen ze een inzamellocatie vinden. Wij halen met regelmaat die inzampallets op en brengen die naar de verwerkende sociale werkplaatsen.'

Dat inzamelen kost geld. Hoe is het financieringsmodel van Circolektra ingericht? Stakovic: 'Van de inzampunten vragen we een bescheiden vergoeding voor het plaatsen van een inzamelcontainer, omdat we het transport en afvoer regelen van de ingezamelde materialen. De inzamellocaties mogen overigens ons initiatief in de eigen communicatie naar hun afnemersgroepen presenteren en zich zo onderscheiden. Er is wel een vergoeding voor de sociale werkplaatsen voor het werk dat zij doen. De kosten van Circolektra worden gedragen door de partners in het project en verwerkt in de jaarlijkse bijdrage die zij betalen.'

Duurzame doelen

Om duidelijk te maken welke impact het initiatief wil hebben op de sector omarmt men de zogeheten Sustainable Development Goals (SDG's). Met deze SDG's wil de Verenigde Naties doelen stellen voor het verbeteren van de wereld. Circolektra wil daaraan bijdragen en richt zich op de volgende doelen: SDG 8: waardig werk en economische groei, SDG 10: ongelijkheid verminderen, SDG 11: duurzame steden en gemeenschappen, SDG 12: verantwoorde consumptie en productie, SDG 13: klimaatactie en SDG 17: partnerschap om doelen te bereiken.*

De inzamelpunten zijn op steeds meer locaties te vinden.

Over het 'waardige werk' dat Circolektra wil ondersteunen zegt Stakovic het volgende: 'De ingezamelde verdelers en groepenkasten worden aangeleverd bij sociale werkplaatsen. In overleg met de fabrikanten wordt bepaald welke bruikbare onderdelen zijn te 'refurbishen', zodat we hoger in de recycleketen blijven en niet alleen maar 'downcyclen'. Ook zetten wij ons in voor de opleiding van de mensen die daar werken en helpen we bij herintreden op de reguliere arbeidsmarkt.'

Impact

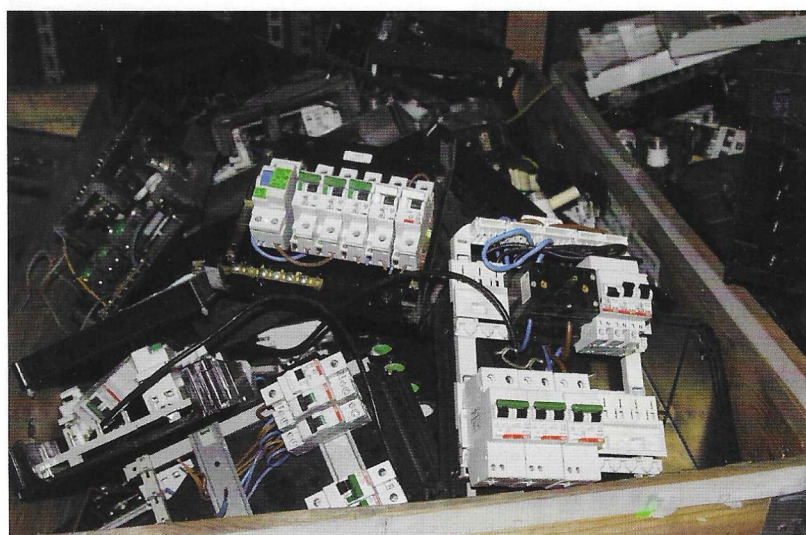
'In vier maanden tijd zijn al meer dan vijftig pallets opgehaald en ter verdere verwerking aangeboden', meldt Stakovic. Over vijf jaar wil Circolektra dertigduizend groepenkasten ingezameld hebben. Dat staat voor honderdvijfendertig duizend kilo aan materialen. Dat moet behalve zesduizend uur aan sociaal werk ook een CO₂-reductie opleveren van honderdvijftigduizend kilo. Stakovic: 'Alle impact is doorgerekend op basis van de afspraken die we met ketenpartners hebben gemaakt. Binnen de keten zijn daarover duidelijke afspraken, ook over de groei die we voorzien. Dat is allemaal vastgelegd in intentieverklaringen. Mijn zakenpartner Marco en ik zijn de regisseur van de keten, we verhandelen zelf niets. Wij geven adviezen en zorgen dat de inzamelingsketen draait, wordt uitgebreid en de resultaten tastbaar worden gemaakt voor de partners die onze rapportages krijgen. Zo ontstaat een goed beeld wat er wordt ingezameld en kunnen we leren van de praktijk.'

Nog meer inzamelen

Inmiddels heeft Stakovic zoveel aanvragen dat er een uitbreiding van de in te zamelen categorieën materialen in onderzoek is. 'Het loopt sinds maart dit jaar echt waanzinnig. Bijna elke dag zitten er aanvragen in mijn mailbox om mee te kunnen doen met Circolektra. De naam Circolektra kozen we bewust. Nu richten we ons

op groepenkasten en verdelers, maar dat willen we in de toekomst uitbreiden naar andere producten in de sector. Denk aan schakelaars, contactdozen en noodverlichting. Ook denken we na over het innemen van kabelmateriaal. We kijken goed naar distributiekanaal en logistiek voordat we beslissingen daarin nemen.' 'We starten altijd met de fabrikanten, omdat het erom gaat dat zij hun verantwoordelijkheden ook concreet maken. Het gaat op die manier ook over de uitgebreide productverantwoordelijkheid van fabrikanten. Voor ons initiatief is heel veel belangstelling merk ik aan alle mail en telefoontjes die we krijgen. We verwachten daarom binnenkort uit te kunnen breiden naar andere elektroproducten en materialen voor inzameling. Onze communicatie en pallets zijn daarop snel aan te passen.' <

* Meer over de SDG's is te vinden op de website van Techniek Nederland.

Ingezamelde verdelers en groepenkasten.